

ANALYSE AF LOBBYISME I DANMARK

**ERFARINGER OG HOLDNINGER TIL LOBBYISME BLANDT
POLITIKERE I FOLKETINGET, REGIONER OG KOMMUNER**

25. juni 2012

► 1. HOVEDKONKLUSIONER

Med i alt 1.058 deltagende folketings-, regions- og kommunalpolitikere er denne undersøgelse af danske politikeres erfaringer med og holdninger til lobbyisme den mest omfangsrige af sin art til dato. Undersøgelsens hovedresultater er:

- Folketingspolitikere er meget positive overfor lobbyister, som de ser som en fordel i den politiske proces og et positivt element i demokratiet. Omvendt er både regionale og kommunale politikere noget mere skeptiske over for lobbyister.
- Lobbyisme finder i udstrakt grad også sted i den kommunale sektor. Således har næsten hver tredje kommunal- og regionsrådspolitiker ugentlig kontakt med lobbyister.
- En væsentlig forklaring på, at folketingspolitikere er mere positive over for lobbyister, er at de mødes med dem langt oftere end kommunale og regionale politikere gør.
- Undersøgelsen dokumenterer, at lobbyister har indflydelse på de politiske beslutninger. Det tilkendegiver halvdelen af de adspurgte politikere. Næsten ingen afviser, at lobbyisterne har indflydelse.
- Dialogen må godt være lidt formel mellem lobbyister og politikere, mener de adspurgte. Således er høringssvar den foretrukne måde at få input på blandt alle politikerne.
- Troværdighed og indsigt i det politiske system er lobbyistens vigtigste kompetencer ifølge politikerne. Men det er langt fra altid, at lobbyisterne har de kompetencer, som politikerne efterspørger. Politikerne peger også på, at de tit er for optagede af egne, snævre interesser.
- Et klart flertal af politikerne afviser behovet for at registrere de lobbyister, som politikerne omgås med. Selv blandt Socialdemokraterne, som har foreslået et register, er der et lille flertal imod registrering.

Et vigtigt udgangspunkt for undersøgelsen er, at Advice inden spørgsmålene har defineret lobbyisme som følgende: "Lobbyisme er, når personer, virksomheder eller organisationer forsøger at varetage deres interesser ved at påvirke politiske beslutningstagere".

Det er altså en meget bred definition, der omfatter alle aktører lige fra interesseorganisationer, virksomheder og græsrodsbevægelser til public affairs virksomheder.

OM UNDERSØGELSEN

Undersøgelsen er gennemført af Advice A/S via et elektronisk spørgeskema udsendt til alle folkevalgte politikere i folketing, regionsråd og kommunalbestyrelser. 37 procent svarende til 1058 politikere har deltaget i undersøgelsen. 39 procent (i alt 68 respondenter) af folketingspolitikere, 44 procent af regionsrådspolitikere (90 respondenter) og 31 procent af kommunalpolitikere (900 respondenter) har deltaget. Besvarelser fra den røde blok (A, B, F og Ø) udgøres af 53,7 procent af undersøgelsens deltagere. 41,5 procent er fra den blå blok (C, I, K, O og V), mens 4,8 procent er besvarelser fra politikere uden for partierne. Undersøgelsen er gennemført i perioden 29. maj til 11. juni 2012.

► 2. LOBBYISME ER ANERKENDT AF POLITIKERNE

Hele 77 procent af folketingspolitikerne er enige eller helt enige i, at lobbyister er en fordel i den politiske proces. Det tilsvarende tal er cirka 40 procent for kommunalpolitikerne. Og kun en anelse højere i regionerne. Den store forskel mellem Folketinget og kommunerne kommer også frem, når man spørger, om lobbyisme er et positivt element i demokratiet. Som det fremgår af tabel 2 er 70 procent af folketingspolitikerne enige eller helt enige i udsagnet, mens det er næsten halvt så mange kommunalpolitikere, der kan nikke genkendende til dette udsagn.

Tabel 1. Hvor enig eller uenig er du i udsagnet "Lobbyister er en fordel i den politiske proces"?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
- Procent -				
Helt enig	19,3	5,7	5,1	6,5
Enig	57,9	34,4	39,7	36,4
Hverken enig eller uenig	19,3	37,5	35,9	36,2
Uenig	3,5	17,2	15,4	16,2
Meget uenig	0,0	4,3	2,6	3,9
Ved ikke	0,0	0,9	1,3	0,9

Tabel 2. Hvor enig eller uenig er du i udsagnet "Lobbyisme er et positivt element i demokratiet"?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
- Procent -				
Helt enig	10,5	4,5	2,6	4,7
Enig	59,6	33,8	44,9	36,4
Hverken enig eller uenig	22,8	30,7	28,2	30,0
Uenig	7,0	23,3	16,7	21,7
Meget uenig	0,0	6,2	6,4	5,8
Ved ikke	0,0	1,6	1,3	1,5

Fire ud af fem folketingsmedlemmerne er enige eller helt enige i, at lobbyisterne udvikler den politiske debat, så flere synspunkter bliver hørt. For kommunalpolitikerne er det kun godt halvdelen, der erklærer sig enige i dette udsagn. Hele 72 procent af folketingspolitikerne mener også, at lobbyister faktisk er med til at kvalitetssikre love og regler, mens det kun er godt hver tredje kommunalpolitiker, der ifølge tabel 4 er enige i dette budskab.

Tabel 3. Hvor enig eller uenig er du i udsagnet "Lobbyister udvikler debatten, så flere synspunkter bliver hørt"?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
- Procent -				
Helt enig	12,3	6,6	7,7	7,0
Enig	68,4	44,7	48,7	46,5
Hverken enig eller uenig	10,5	25,2	23,1	24,1
Uenig	7,0	17,2	10,3	16,0
Meget uenig	1,8	5,1	7,7	5,1
Ved ikke	0,0	1,2	2,6	1,2

Tabel 4. Hvor enig eller uenig er du i udsagnet " Lobbyister er med til at kvalitetssikre love og regler"?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
- Procent -				
Helt enig	19,3	5,3	5,1	6,1
Enig	52,6	29,8	30,8	31,4
Hverken enig eller uenig	21,1	30,0	38,5	30,1
Uenig	7,0	25,2	17,9	23,4
Meget uenig	0,0	7,9	6,4	7,3
Ved ikke	0,0	1,8	1,3	1,7

2.1. KOMMUNALPOLITIKERE MERE KRITISKE

Kommunalpolitikere – og i stort omfang også regionalpolitikere – er mest forbeholdne over for lobbyisternes bidrag til demokratiet. Tendensen slår også igennem, når man beder politikere forholde sig til et mere negativt udsagn. Således er over 53 procent af kommunalpolitikere helt enige eller enige i, at lobbyisme skaffer goder til snævre interesser på andres bekostning. Næsten lige så mange regionalpolitikere er enige, mens samme holdning kun deles af hver fjerde folketingspolitiker.

Tabel 5. Hvor enig eller uenig er du i udsagnet "Lobbyister skaffer goder til snævre interesser på andres bekostning"?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
- Procent -				
Helt enig	5,3	10,9	6,4	10,2
Enig	19,3	42,4	42,3	41,0
Hverken enig eller uenig	40,4	24,8	29,5	26,2
Uenig	29,8	16,7	11,5	17,1
Meget uenig	5,3	3,5	7,7	4,0
Ved ikke	0,0	1,6	2,6	1,6

Mens der er en markant forskel mellem folketingspolitikere og kommunale politikere, er der reelt ikke den store forskel på, hvordan man oplever lobbyisme i regioner og kommuner. Der er dog en svag tendens til, at man er en anelse mere positiv i regionerne.

En forklaring på den markante forskel fra Folketinget til kommuner og regioner i holdninger til lobbyisme kan være, at man har mere erfaring med at mødes med lobbyister i Folketinget.

► 3. INTENSIV DIALOG MED LOBBYISTER

Det er absolut folketingspolitikere, der har mest erfaring med lobbyisterne. Ni ud af ti folketingspolitikere har en aktiv dialog med lobbyister mindst en gang om ugen. Og næsten hver fjerde folketingspolitiker har enten møde, mailkorrespondance eller telefonsamtaler dagligt med lobbyister. Det står i kontrast til den kommunale verden, hvor kun to procent har en daglig dialog. Og hvor det er mindre end hver tredje kommunalpolitiker, der har en ugentlig dialog med lobbyister. Noget stort set tilsvarende er tilfældet i regionerne.

De store forskelle mellem politikergrupperne forsvinder imidlertid, når de skal vurdere udviklingen i lobbyisme i Danmark. Det er nemlig godt hver tredje folketingspolitiker og næsten hver tredje kommunalpolitiker, der mener, at have oplevet lidt flere eller mange flere henvendelser fra lobbyister inden for de seneste par år. Her skiller regionalpolitikere sig imidlertid en anelse ud, idet det blot er 22 procent, der deler denne opfattelse.

Tabel 6. Hvor ofte er du i dialog med lobbyister (f.eks. møder, mailkorrespondance eller telefonsamtaler)?"

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
	- Procent -			
Dagligt	23,2	2,0	2,6	3,4
Flere gange om ugen	60,7	12,8	18,2	16,3
Ca. en gang om ugen	7,1	14,7	10,4	13,8
Flere gange om måneden	5,4	19,1	23,4	18,6
Ca. en gang om måneden	1,8	20,7	22,1	19,6
Sjældnere	1,8	25,8	19,5	23,7
Aldrig	0,0	4,8	3,9	4,5

Tabel 7. Har du oplevet en ændring i antallet af henvendelser fra lobbyister inden for de seneste par år?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
	- Procent -			
Mange flere henvendelser	16,1	6,2	1,3	6,4
Lidt flere henvendelser	19,6	26,7	20,8	25,7
Samme antal som tidligere	30,4	41,0	42,9	40,5
Lidt færre henvendelser	0,0	3,4	6,5	3,4
Langt færre henvendelser	1,8	1,3	2,6	1,5
Ved ikke	32,1	21,4	26,0	22,5

3.1. SAMMENHÆNG MELLEM KENDSKAB OG HOLDNING

Vi har undersøgt sammenhængen mellem, hvor ofte man er i dialog med lobbyister, og hvilken holdning man har til lobbyisme. Vi har efterfølgende lavet en regressionsanalyse mellem hvor hyppigt politikerne er i dialog med lobbyisterne og om de synes, at lobbyisme er et positivt element i demokratiet. Den analyse viser en statistisk signifikant sammenhæng.

3.2. MERE PROFESSIONELLE

Hvor hovedparten af politikerne måske ikke oplever en voldsom stigning i lobbyismen, så oplever de over en bred kam, at lobbyisterne i nogen grad bliver mere professionelle. Opfattelsen er mest udbredt hos kommunalpolitikere, hvor to ud af tre politikere oplever, at lobbyisterne i høj grad eller i nogen grad er blevet dygtigere til at varetage deres interesser over for politikere.

For både folketingspolitikere og regionalpolitikere er det cirka seks ud af ti politikere, der er af samme opfattelse. Og det er en relativt lille andel af alle politikergrupper, der slet ikke mener, at lobbyisterne er blevet dygtigere til interessevaretagelsen.

Tabel 8. I hvilken grad oplever du, at virksomheder og organisationer er blevet dygtigere til at varetage deres interesser over for politikere?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
	- Procent -			
I høj grad	9,1	11,7	5,2	11,0
I nogen grad	52,7	55,7	55,8	55,6
I mindre grad	12,7	12,4	16,9	12,8
Slet ikke	5,5	5,3	9,1	5,7
Ved ikke	20,0	14,8	13,0	14,9

► 4. DIALOGEN SKAL VÆRE FORMEL

Myten om, at politikere og lobbyister mødes under lyssky forhold til dyre middage og rejser til udlandet understøttes ikke af undersøgelsen. Tværtimod foretrækker politikerne en mere formel dialog med lobbyisterne. Det er således tankevækkende, at den måde at få input på, som foretrækkes af flest politikere, er traditionelle høringssvar. Folketingspolitikerne skiller sig en anelse ud på dette spørgsmål, idet deres foretrukne inputform er møder.

Over halvdelen af alle politikerne peger også på mails og breve samt på konferencer, debatmøder og seminarer som foretrukne inputformer. Omvendt er rejser ikke lige den lejlighed, som politikerne ønsker at anvende til at få input fra lobbyister. Det samme gælder middage og frokoster, selvom det alligevel er næsten hver fjerde folketingspolitiker, der peger på middage og frokoster som en anledning til input fra lobbyister.

Tabel 9. På hvilken måde / ved hvilken lejlighed foretrækker du at få input fra lobbyister? (Vælg gerne flere)

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
	- Procent -			
Deputationer og foretræde i udvalg	54,4	32,5	24,7	33,2
Under middage, frokoster mv.	23,6	7,8	7,8	8,9
På rejser	7,3	3,6	7,8	4,3
Mails, breve mv.	56,4	56,6	66,2	57,4
Virksomhedsbesøg, udflugter mv.	50,9	34,9	33,8	35,8
Konferencer, debatmøder, seminarer	45,5	52,9	55,8	52,7
Høringssvar	69,1	67,8	55,8	66,8
Telefonisk kontakt	40,0	20,2	20,8	21,5
Møder	78,2	48,6	45,5	50,2
Andet	7,3	3,8	2,6	3,9

Ser man på politikerne generelt, er der færre, der foretrækker deputationer og foretræde samt møder, hvilket kan tilskrives, at disse inputformer er nemmere og mere udbredte i Folketinget, end de er fx blandt kommunalpolitikere.

4.1. GENNEMSKUELIGE INTERESSER

Næsten alle politikerne synes, at det i høj grad eller i nogen grad er let at gennemskue, hvilke interesser lobbyisterne varetager. Det er således ganske få politikere der finder, at man kun i mindre grad – eller slet ikke – kan gennemskue, hvilke interesser lobbyisterne varetager.

Tabel 10. I hvilken grad er det let at gennemskue, hvilke interesser lobbyisterne varetager?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
- Procent -				
I høj grad	76,4	48,1	36,4	48,9
I nogen grad	21,8	43,9	54,5	43,4
I mindre grad	1,8	5,2	6,5	5,1
Slet ikke	0,0	0,4	0,0	0,4
Ved ikke	0,0	2,4	2,6	2,3

Af de åbne besvarelser får man en fornemmelse af, at den store tydelighed om, hvilken interesse lobbyisterne varetager kan være en akilleshæl. Det indebærer måske, at de ikke i tilstrækkelig grad har forståelse og fornemmelse for de andre interesser, som politikerne repræsenterer. Her kan der være rum for forbedring.

► 5. LOBBYISTERNE HAR REEL INDFLYDELSE

Der er næsten ingen politikere, der tilkendegiver, at lobbyisterne ikke har indflydelse på de beslutninger, som politikerne træffer. Omvendt er der næsten heller ikke nogen, der mener, at lobbyisterne i høj grad har indflydelse.

Over halvdelen af folketingspolitikerne mener, at lobbyister i nogen grad har indflydelse på deres beslutninger. Det er næsten samme niveau for regionalpolitikere, mens det er 41 procent af kommunalpolitikere, der oplever noget tilsvarende. Kun én folketingspolitiker giver udtryk for, at lobbyisterne slet ikke har indflydelse på beslutningerne.

Tabel 11. I hvilken grad oplever du, at lobbyister har indflydelse på de politiske beslutning du træffer?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
- Procent -				
I høj grad	1,8	3,8	2,6	3,6
I nogen grad	50,9	41,1	49,4	42,5
I mindre grad	43,6	45,1	41,6	44,7
Slet ikke	1,8	9,0	6,5	8,3
Ved ikke	1,8	1,0	0,0	0,9

Konklusionen vedrørende indflydelse bakkes op af, at knap to ud af tre peger på, at de af og til, ofte eller altid har været brugbart at være i dialog med en lobbyist forud for, at de har taget stilling i en bestemt sag. For halvdelen af alle politikere er det imidlertid kun af og til.

For folketingspolitikere ses igen en markant mere positiv holdning til lobbyisterne. Her mener godt 45 procent, at det ofte har været brugbart med en dialog, mens det i den kommunale og regionale verden kun er cirka hver tiende, der deler denne opfattelse. Godt 47 procent af folketingspolitikere mener, at det af og til var brugbart med dialogen forud for, at de tog stilling til en bestemt sag. Lobbyisterne har med andre ord en betydelig indflydelse på de politikere, som de er i dialog med.

Tabel 12. Hvor ofte har det været brugbart at være i dialog med lobbyister inden du tog stilling i en bestemt sag?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
	- Procent -			
Altid	0,0	1,0	0,0	0,9
Ofte	45,3	13,0	8,0	14,6
Af og til	47,2	50,5	48,0	50,1
Sjældent	5,7	29,0	34,7	28,0
Aldrig	1,9	3,5	4,0	3,4
Ved ikke	0,0	3,1	5,3	3,1

► 6. INPUT FRA LOBBYISTERNE

Der er fire typer input, som lobbyister især bidrager med. Det er ny viden i form af talmateriale, undersøgelser eller konsekvensberegninger, hvilket 45,7 procent af alle politikere angiver. Skitsering af problemstillinger, som politikerne ikke var bekendt med, nævnes af 51,3 procent. Ekspertviden eller viden på et snævert område er topscoren blandt alle politikere med 54,3 procent. Og så er det – i særdeleshed for folketingspolitikerne – input til forbedringer, der dog kun angives af 38,5 procent af samtlige politikere.

Den røde tråd i det, som lobbyisterne bidrager med, er information, som ikke var tilgængelig for politikerne i forvejen. Politikerne bruger således input fra lobbyisterne til at få nuanceret de informationer, som de modtager fra embedsmændene.

Tabel 13. Hvad bidrager lobbyister typisk med til dit politiske arbejde? (Vælg gerne flere)

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
	- Procent -			
Forslag til implementering	27,8	17,5	6,6	17,2
Bekræftelse af positioner som jeg allerede kender til	48,1	33,7	28,9	34,2
Konkrete løsningsforslag	50,0	36,4	25,0	36,3
Ny viden i form af talmateriale, undersøgelser eller konsekvensberegninger	79,6	43,0	47,4	45,7
Støtte til mine politiske standpunkter	22,2	15,5	22,4	16,6
Skitsering af problematikker, som jeg ikke vidste eksisterede	70,4	50,9	40,8	51,3
Nye positioner, standpunkter og argumenter	40,7	34,4	31,6	34,6
Input til strategi	13,0	15,9	11,8	15,4
Ekspertviden eller viden på et snævert område	83,3	51,6	57,9	54,3
Input til forbedringer	74,1	36,1	35,5	38,5
Andet	3,7	5,8	5,3	5,6

Det er mere spredt fægtning, når politikerne skal vurdere om materialet fra lobbyisterne er anvendeligt i det politiske arbejde. Igen er folketingspolitikerne mere positive. Her mener fire ud af ti politikere, at materialet ofte er anvendeligt, mens de resterende mener, at det af og til er anvendeligt. Blandt kommunalpolitikerne er det hver fjerde politiker, der sjældent eller aldrig kan anvende materialet. Svarene i tabel 14 viser, at lobbyisterne har en udfordring med det materiale, som de leverer til politikerne.

Tabel 14. Hvor ofte er det materiale du modtager fra lobbyister anvendeligt i dit politiske arbejde?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
- Procent -				
Altid	0,0	0,3	0,0	0,2
Ofte	43,4	13,1	15,8	15,3
Af og til	54,7	58,7	60,5	58,6
Sjældent	1,9	22,6	18,4	20,9
Aldrig	0,0	3,0	0,0	2,5
Ved ikke	0,0	2,3	5,3	2,4

Generelt savner politikerne ikke at modtage input fra lobbyisterne. Men når de bliver spurgt, peges der på skitsering af problemstillinger, som de ikke vidste eksisterede, ny viden, konkrete løsningsforslag og input til forbedringer. Altså i høj grad det, som de i forvejen sætter pris på at modtage.

Tabel 15. Hvad savner du at modtage fra lobbyister? (Vælg gerne flere)

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
- Procent -				
Skitsering af problematikker, som jeg ikke vidste eksisterende	17,0	31,6	24,0	30,0
Ny viden i form af talmateriale, undersøgelser eller konsekvensberegninger	20,8	26,0	29,3	26,0
Konkrete løsningsforslag	26,4	37,7	26,7	36,0
Ekspertviden eller viden på et snævert område	20,8	22,0	13,3	21,1
Nye positioner, standpunkter og argumenter	7,5	23,0	16,0	21,3
Bekræftelse af positioner som jeg allerede kender til	0,0	4,2	2,7	3,8
Støtte til mine politiske standpunkter	9,4	9,7	9,3	9,6
Input til forbedringer	13,2	28,8	18,7	26,8
Forslag til implementering	15,1	18,4	21,3	18,4
Input til strategi	7,5	11,3	4,0	10,4
Andet	28,3	10,4	18,7	12,3

► 7. LOBBYISTENS VIGTIGE KOMPETENCER

Vi har spurgt politikerne om, hvad der er de tre vigtigste kompetencer hos lobbyisterne. Generelt svarer flest politikere, at troværdighed er vigtigst. Men der er også mange – næsten halvdelen – der mener, at en af de vigtigste kompetencer er indsigt i og forståelse for det politiske system.

På tredjepladsen kommer evnen til at inspirere politikerne til nye ideer. Evnen til at være på rette sted på rette tidspunkt er ikke den kompetence, der er det mest udbredte svar. Men i en række af de åbne besvarelser nævnes timing som en faktor, hvor lobbyister tit går galt i byen. Dette bekræftes også af svarene i tabel 19.

Forskellen mellem de forskellige typer af politikere er ikke stor på dette spørgsmål. Det er værd at bemærke, at diskretion ikke fremhæves som en dyd. Og det samme gælder, om lobbyisten har erfaring fra selv at arbejde enten som politiker eller som ansat i et politisk parti.

Tabel 16. Hvad er de 3 vigtigste kompetencer og egenskaber hos en god lobbyist? (Vælg højest 3)

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
- Procent -				
Evnen til at koble viden/facts med politiske standpunkter	34,6	28,0	29,3	28,6
Timing - kommer på rette tid og sted	34,6	28,0	20,0	27,7
Egen politisk erfaring (tidligere beskæftiget i/med et politisk parti)	7,7	4,0	8,0	4,6
Indsigt i og forståelse for det politiske system	46,2	42,1	44,0	42,5
Inspirerende og giver nye ideer	23,1	36,4	21,3	34,2
Troværdighed	57,7	65,0	62,7	64,3
Evne til at omsætte kompliceret stof til politiske argumenter	21,2	20,3	20,0	20,3
Er tilgængelig	9,6	7,1	8,0	7,4
Påpeger problemer eller svagheder ved mine synpunkter	21,2	23,7	17,3	22,9
Et godt renommé	5,8	11,3	13,3	11,1
Evne til at lytte og sætte sig i mit sted	13,5	17,3	14,7	16,8
Diskret	0,0	4,6	6,7	4,5
Andet	15,4	2,1	9,3	3,6

Tabel 17. Hvor ofte oplever du generelt, at lobbyisterne lever op til de 3 egenskaber du mener er vigtigst?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politi- kere
- Procent -				
Altid	0,0	0,0	0,0	0,0
Ofte	44,2	15,7	13,3	17,3
Af og til	48,1	50,6	57,3	51,1
Sjældent	5,8	24,8	16,0	22,7
Aldrig	0,0	3,1	4,0	3,0
Ved ikke	1,9	5,8	9,3	5,9

Blandt folketingspolitikere mener omkring 44 procent, at lobbyisterne ofte lever op til de egenskaber og kompetencer, som politikerne mener, er de tre vigtigste. 48 procent mener, at de gør det af og til. Igen slår en mere negativ holdning igennem hos kommunalpolitikere, hvor kun 15 procent finder, at lobbyisterne ofte eller af og til lever op til kompetencerne.

► 8. DE DÅRLIGE OPLEVELSER

Godt en tredjedel af folketingspolitikere har af og til dårlige oplevelser med lobbyist. Årsagen til kommunalpolitikernes generelt mere negative tilgang til lobbyist kan til dels skyldes, at næsten halvdelen af dem af og til – eller oftere – har haft dårlige oplevelser med lobbyist.

Tabel 18. Hvor ofte har du haft dårlige oplevelser med lobbyist?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politi- kere
	- Procent -			
Altid	0,0	0,3	1,4	0,4
Ofte	3,8	8,8	6,8	8,3
Af og til	34,6	39,2	32,9	38,3
Sjældent	55,8	38,6	41,1	40,0
Aldrig	3,8	8,1	6,8	7,7
Ved ikke	1,9	4,9	11,0	5,3

Politikerne peger på, at de dårlige oplevelser skyldes manglende politisk forståelse og at lobbyisterne er optagede af egne snævre interesser. Det sidste fremhæves meget markant af de kommunale og regionale politikere, hvilket derfor bør være et observationspunkt for lobbyister i kommuner og regioner. Endelig fremhæves det også, at lobbyisterne kommer med forkerte eller farvede oplysninger til politikerne. Også denne oplevelse er mere udbredt hos kommunale og regionale politikere.

Tabel 19. Hvad kendetegner dine dårlige oplevelser med lobbyister? (Vælg de 3 vigtigste)

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
	- Procent -			
De kommer for sent i processen	36,7	25,2	21,7	25,7
Manglende åbenhed om formålet med kontakten	22,4	21,6	31,7	22,5
De mangler politisk forståelse	46,9	41,5	36,7	41,4
De er optagede af egne, snævre interesser	40,8	72,5	76,7	70,6
De er ufleksible	2,0	11,9	10,0	11,0
De er utroværdige	32,7	22,5	11,7	22,2
De er usympatiske	2,0	7,3	10,0	7,1
De mangler kendskab til mine/ mit partis synspunkter og dagsordener	26,5	14,0	11,7	14,7
De lytter ikke	10,2	19,2	18,3	18,5
De kommer med forkerte eller farvede oplysninger	38,8	48,2	48,3	47,5
Andet	6,1	1,2	1,7	1,6

Ovenstående til trods oplever seks ud af ti folketingspolitikere, at de har en mere positiv oplevelse af lobbyister end det, der er lobbyisternes generelle omdømme. For den samlede gruppe af politikere er det dog kun hver fjerde, der har en mere positiv oplevelse end det generelle omdømme, mens godt halvdelen svarer, at deres oplevelse lever op til lobbyisternes generelle omdømme. Her kan man altså igen konstatere en markant forskel på holdningerne hos folketingspolitikere sammenlignet med politikere fra regioner og kommuner.

Tabel 20. Hvordan oplever du lobbyisternes generelle omdømme sammenlignet med dine egne oplevelser?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
	- Procent -			
Min oplevelse er mere positive end lobbyisternes generelle omdømme	59,6	24,1	24,7	26,5
Min oplevelse svarer til lobbyisternes generelle omdømme	34,6	50,4	50,7	49,4
Min oplevelse er mere negativ end lobbyisternes generelle omdømme	1,9	8,0	5,5	7,3
Ved ikke	3,8	17,6	19,2	16,8

Blandt samtlige politikere i undersøgelsen er det 2,5 procent, der gengiver at have modtaget modydelser fra lobbyister. Modydelser er i undersøgelsen defineret som for eksempel penge, gaver, rejser, tjenester m.v. Med spørgsmålets formulering kan der derfor ligge meget forskelligt i en modydelser lige fra et tilskud til en valgkamp til en simpel tjeneste i form af hjælp til at formulere et §20-spørgsmål. Og med så få tilkendegivelser er det svært at konkludere noget på denne baggrund.

Tabel 21. Har du nogensinde modtaget modydelser fra lobbyister (f.eks. penge, gaver, rejser, tjenester mv.)?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
	- Procent -			
Ja	1,9	2,7	1,4	2,5
Nej	88,5	96,4	95,9	95,8
Ønsker ikke at oplyse	9,6	0,9	2,7	1,6

8.1. AGGRESSIVE LOBBYISTER

Til gengæld har hver femte politiker oplevet, at lobbyister har opført sig truende eller aggressivt for at fremme deres sag. Omvendt er det 80 procent af politikerne, der har været fri for denne oplevelse.

Tabel 22. Har du oplevet at lobbyister har opført sig truende eller aggressivt for at fremme deres sag?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politikere
	- Procent -			
Ja	19,2	21,3	11,0	20,2
Nej	78,8	77,2	84,9	78,0
Ønsker ikke at oplyse	1,9	1,5	4,1	1,8

► 9. REGISTER – NEJ, TAK

Et flertal af politikerne mener ikke, at der er behov for at registrere de lobbyister, som politikerne omgås, mens knap en tredjedel af politikerne støtter forslaget. Blandt folketingspolitikere er det seks ud af ti, der afviser et lobbyregister. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at der faktisk er et flertal blandt socialdemokratiske politikere imod registrering af lobbyister, jf. tabel 24. Flest tilhængere af registrering finder man blandt SF's og Enhedslistens politikere, mens langt de fleste af Venstres politikere er modstandere af registrering.

Tabel 23. Mener du, at der i Danmark er behov for at registrere de lobbyister som politikernes omgås med?

	Folketings- politikere	Kommunal- politikere	Regional- politikere	Alle politi- kere
- Procent -				
Ja	30,8	30,1	39,7	31,1
Nej	59,6	53,2	47,9	53,1
Ved ikke	9,6	16,7	12,3	15,8

Tabel 24. Behov for at registrere lobbyister fordelt på partier

	Ja	Nej	Ved ikke
A	39,7%	41,1%	19,1%
B	39,3%	46,4%	14,3%
C	11,9%	67,2%	20,9%
F	60,9%	22,7%	16,4%
I	0,0%	80,0%	20,0%
O	27,8%	58,3%	13,9%
V	6,6%	80,8%	12,7%
Ø	100,0%	0,0%	0,0%

FOR YDERLIGERE INFORMATION OM ANALYSENS RESULTATER:

- Public Affairs Manager Martin Vith Ankerstjerne, martin.a@adviceas.dk, 25 57 21 18
- Chefrådgiver Tobias Zacho Larsen, tobias@adviceas.dk, 25 57 21 04
- Direktør og partner Jens Christiansen, jens@adviceas.dk, 25 57 21 41